

VÝSTAVA velkomoravských šperků - Centrum slovanské archeologie, Uherské hradiště

Centrum slovanské archeologie (CSA) patří k nejmladším oddělením MZM. Bylo ustaveno v březnu roku 2015 vydělením z Archeologického ústavu. Sídlo má v Uherském Hradišti, a to především proto, že Uherskohradištsko je místem velmi intenzivních výzkumů, především vztahujících se k Velké Moravě a také v odkazu na množství velkomoravského archeologického materiálu, který se podařilo MZM za řadu desetiletí v této lokalitě objevit. Věříme, že je správné představovat vědecké historické objevy právě v místech, kde byly učiněny, aby se zájemci mohli seznamovat s výstupy činnosti pracovníků MZM vztahující se k tomuto regionu.

Luděk Galuška, vedoucí CAS k tomu uvádí: „Základ sbírky ve správě Centra slovanské archeologie tvoří předměty získané vlastní terénně archeologickou nebo sběrnou činností na Uherskohradištsku, zejména pak v katastrech Starého Města a Uherského Hradiště. Její nejzajímavější a nejvzácnější část tvoří zlaté a stříbrné šperky z doby Velké Moravy a předměty pocházející z výzkumů sakrálních staveb a výrobních specializovaných řemeslnických areálů. Pozoruhodné jsou i nálezy dokládající život ve středověkém Veligradu, datované do 13., případně 14. století.“ Velmi důležitou součástí činnosti Centra je také edukační rovina, živý kontakt s lidmi. I proto je jeho součástí výstavní sál, nesoucí jméno Viléma Hrubého. Aktuálně je v něm umístěna výstava „Sv. Cyril a Metoděj a počátky křesťanství na Moravě“.

Období Velké Moravy, v němž došlo k vytvoření základů české státnosti, představuje středobod odborného zájmu pracovníků CSA. „Z tohoto období, tedy z 9. století, jsou ve výstavě prezentovány části výbav hrobů tří jedinců, kteří zjevně náleželi k elitě tehdejší společnosti starých Moravanů, obyvatel velkomoravského Veligradu“ uvádí Galuška. Z prostředí dnešního Starého Města, z prostoru nejrozsáhlejší raně středověké nekropole té doby v lokalitě Na Valách, jde o šperky z hrobu 282/49 náležející mladé ženě (20-25leté) a předměty z hrobu 223/51, v němž místo svého posledního odpočinku našel velmož-bojovník přepásaný opaskem, na němž visel unikátní, honosný meč. Z

prostředí křesťanského centra Velké Moravy na uherskohradištské sadské Výšině sv. Metoděje doplňují prezentaci skvosty, jimiž byla do hrobu 209/59 vybavena tzv. sadská princezna, uložená do země někdy v období vlády knížete Rostislava. Velkomoravské skvosty ve výstavě nepředstavují jen bohatství mocných té doby, ale také zručnost a šikovnost jejich tvůrců, výrobců, jimiž v té době byli nezřídka již domácí klenotníci a zlatníci, žijící jak ve Veligradu, tak i v dalších mocenských centrech Velké Moravy.

Vystavené exponáty:

- Zlaté šperky z hrobu bohaté mladé ženy z prostředí velkomoravské elity:

4 velké zlaté košíčkovité náušnice, šest malých zlatých hrozníčkových náušnic a dva masivní zlaté gombíky s povrchem zdobeným hustou granulací (Staré Město, nekropole Na Valách, hrob 282/49, 9. století).

- Část hrobové výbavy velmože-bojovníka z doby Velké Moravy s jedinečným mečem, jehož příčka a hlavice jsou zdobeny mosaznou tausíí, čepel je sestaven z prutů zhotovených metodou damašku:

Železný meč typu H, železná sekera-bradatice, bronzová, pozlacená přezka, bronzové pozlacené nákončí zdobené motivem spletených hadích těl, bronzová pozlacená přezka s průvlečkou, pozlacené nákončí zdobené technikou vrubořezu (Staré Město, nekropole Na Valách, hrob 223/51, 9. století).

- Část hrobové výbavy tzv. sadské princezny, mladé ženy z prostředí velkomoravské elity:

Náhrdelník ze skleněných korálek s mušlí Ostranky jaderské, topasem a jantarem, masivní zlatý prsten s plochým butonem zdobeným granulací, pár zlatých, vertikálně žebrovaných gombíků, pár stříbrných granulovaných gombíků, dvě zlaté lunicovité náušnice s bubínkem zdobené granulací, pár pozlacených náušnic s trojcípou drátěnou lunicí a bubínkem zdobených filigránem a granulací, pár velkých zlatých náušnic s deseti bubínky zdobenými granulací a pár zlatých hrozníčkovitých náušnic s drátkem ze $\frac{3}{4}$ krytých drátkovým pletivem, opatřených pravými perlami (Uherské Hradiště-Sady, pohřebiště křesťanského centra na Výšině sv. Metoděje, hrob 209/59, 9. století).

9. 11. 2016 - 4. 12. 2016

Vstupné: plné 50 Kč, zvýhodněné 25 Kč, rodinné 125 Kč

Otevírací doba: úterý 9-15 hod., středa až pátek 9-17 hod., sobota a neděle 13-18 hod.

Zdroj: mzm.cz

Autor: -mk-